

Uròk enanaña me "Ida Obolo" eyi adasi si re lek eyi òso go.

Uròk kechi inaña me emen ikpa ekigwen Ida Obolo, eyi adasi si re lek eyi òso go. Fuk me ma. Òjot uròk chi mè echi òfifi òwa si emen ikpa yi. Owu môköt ilep ikpa uròk chi me uwu ikwaan usem Obolo me Agwut Obolo. Òfifi ikpa òtotop ifufuk si òwa me ere ya.

Inwòn me lek otik, ònwòn me lek otitim

Me okwaañ mbom ge ke ogwu òkinyam ewe mè ogbogbo ebi mbom muñ eluk. Mgbò ogwu ewe ya obenebe ewe kañ ayaya ire mgbò iriñ okupbe me okwaañ. Mije keyi, inu okekinwòn me lek ebi ikisi mbom. Ike ebi mbom ekitet iriñ iwa, ikeya si ke ema ekikaañ ogbogbo ikpoko. Naña me lek ogbogbo ikpoko ebi mbom ekaañbe, otu ifuk ikpoko geelek ogwu ewe otumube ewe me lek inu ìkinyam, ebi mbom ekpòkpo èlep.

Inu okup kubòk onyañ gweregwen iraraka, ijo mgbò mbom muñ obebene, ewe ororòñ, mije ebi ikilep ewe kpeyaka ikaañ ikpoko ìsa ilep ewe. Ogwu ewe obebene ikido lek kañ ikò ibe, ire ebi ochicha erorom ye? Ke ewe kañ ìkayaka ije kubòk onyañ echi oraraka.

Ìkaañ ogwu mbom muñ ge òre ogwu mbuuruk ogwu ewe ya. Mgbò inòbe ito mè ufieejit ogwu ewe, isisi uwu kañ, mè igwen ọmọ, "Egbe !" Ogwu ewe ochechieek inaña me ida ufieejit. Ogwu mbuuruk obebe ọmọ, "Une ña, gban, ñtumu ñnyi owu, inu isinwòn me lek otik, ìra inwòn si me lek otitim. Mgbò keyi eji ebi mbom muñ ere otik, owu ore otitim. Inu isinwòn eji me lek irarinwòn si me lek kwuñ, mije mbom kiji isinwòn, eji mîra ikaañ ikpoko isa ilep ewe kwuñ. Ìre mije ke mbom kiji mgbò keyi mifiek inaña me lek ijo mgbò, eya orò ifieekbe si ire owu lek.

Inwòn me lek kiji, mònwon me lek kwuñ si."

A.E. Ete

Itumu inyi ikpi, etumu inyi uben

Dede Ataijoñ melek ata enenwaañ kañ ekigwen Adaija eluk uwem akop acha onaañge mè acha go, mè ikaañ ibot bon ita. Ogwu adasi me lek bon kibañ ke ekigwen Enemitop. Ogwu òso iba ke ekigwen Etetegwuñ, mè igwen ogwu òso ita Kàkpokpoitumu.

Ukot mbom Dede Ataijoñ ire onyima. Me mgbø ogwu nwa okisi oket. Olom mè nwa chi mîkaañ efuuk me owot enenen me lek iweweek ikpoko sa me lek mbom iriñ ema ekisi. Ire, iwot ge okpokpø ijat mè ifieek igak olubiri owa ogooñbe ema iluk me uwu ya. Ogwu iwot ya ikare ofifi ene geege igak ikpi. Ikpi uwu okisi igwen ikpi òkup me oyent ibe ìnitaka inu, ke inu me uwu kibañ okupbe.

Ikpi ikijijaka ototuñ yi enenen, mijé otutuuk iriñ geelek ema ekitet ikakiniñ me ewe, sa me lek ikpi ikitataka iriñ cha ikpukpuku ita kpai! Sa me ikeyi, ukwook geelek ema ekibokø ikakisibi ata oruru. Otutuuk unaañejit mè ufiejit otutuñ ukañ yi ikikeme me ibot ikpi òkinítaka iriñ cha, mè ikitap ema ugbóori. Sa me ije keyi, ere geelek ema emuñbe ikpi ekikpakpañ.

Usen ge, Etetegwuñ ogwegwen otutuuk ebi uwu ititiñ ibe enetöt ubòk ebero ñyi ikpi itele ijijijit ema. Mgbø otutuuk kibañ enititiñ, kpa ogwu onenikinyi nkeek kañ melek unaañejit ikeme ikpi. Ire, Kàkpokpoitumu onanaña ikeke mè ibe, "Íyak, ebi uwu, ikakpokpø ikiwuku ejit ìtumu ijo ikø mè itöt ijo otitöt ibak ikpi gaalek ma. Ire enyi ikitumu inyi ikpi, ikitumu si inyi uben, mijé uben ikaañ unye igagana ere inyi ikpi me mgbø ikpi okinu ibonitaka iriñ."

"Itumu inyi ikpi etumu enyi uben." Mgbø geelek ida nte uwu, nga uwu, mè ire ngwañ ogwu ugane okinye, ïnwøn ibe emi ngegele lek nsiki, inyi esuuk ikup.

Awajionirø R. Ete

Ike geelek otobe mkpilaak kwuñ, ikeya si ke obolaak me inyōñ

Me mgbọ ge me ama ge, enerieeñ ge onenikup. Ene ya ïkaañ uwu kañ mè ikaañ nsabon iba. Erieeñ nsabon kañ cha Ngwañogwute melek Uneneogwute. Ogwu ugane ya ikitap edek. Usen geelek ibosi mbom kañ ïkilia nsabon kañ cha ibe esi egele uji mè ewop muñ esaña me uji enyi ọmo.

Ire, me lek nsabon iba cha, Uneneogwute ïkakigòòk isiwop muñ me uji mè igele uji inyi ogwu ute. ïkakigòòk si ogwu ute isi mbom owuwa usen. Ngwañogwute ore ogwu okigòòk ogwu ute ikisi mbom mgbọ geelek, mè ikigwuuñ chieeñ ikikpọ ike ogwu ute ikisi itap edek kañ.

Sa me lek ike Ngwañogwute okigòòk ogwu ute ikisi mbom me mgbọ geelek, ikekikweeñ mbom ya. ïkweeñ ike ogwu ute okitap edek. ïriøñ ibe ke nte kañ ïkidasi isigwuuñ uti edek, mè òsi ofifi usen òsikep uwak edek. Mè òsi osogwuuñ uwak edek ofifi usen. Mè òsi si me ofifi usen òsotap enwen edek me lek uti echí ñgwuñbe cha. Mè òsi si ibat òtap me ebon enwen edek ya. Mè otap si emen ekpet me lek edek ya, ere iriñ okiniñ ikweek. Môsa olík itobo enwen edek cha ikaañ me lek uti edek, inyi unye muñ ikaköt iben edek cha isaña me ere etapbe. Ngwañogwute si, ïkweeñ mè iriøñ ikeke ere ebetap edek eyi ebekitet iriñ iwa. Isirø ikwaan eyi itatap edek isaña, iyaka ire ikekisibom edek, ikarek mè eririeeñ me mgbọ muñ otabe ikwuuk. Ire edek ya ire eyi etapbe me ayaya ere, Ngwañogwute ïriøñ ibe ke mèkòp me muñ ile, mè isikpọ mè iriñ môwulu me ibot edek ye, inyi ọmo môriøñ ibe ke ere ya ire ata ijøñ edek. Ikeyi ke Ngwañogwute okweeñ me ubòk ogwu ute, mè ikana ogwu òròriøñ ike ekitap edek kubòk ukot mbom kañ.

Ire, Uneneogwute ïkakween. ïkariøñ si. ïkakiköt isi mbom edek. ïkakañ ukot mbom geege. Una efuuk. Ugbek. Mije ọmo ïkakañ ukot mbom geege inenikana ogwu ugbòri mè ogwu ino. Mgbo geelek ogwu ute ikitumu inyi Ngwañogwute ibe, "Ike geelek otobe mkpilaak kwuñ, ikeya si ke obolaak me inyon."

Ikpa Mbaban itumu ibe, "Ene geelek ikasige ikwaan, ikarie inorie." (Ikpa Ebi Teselonaika òso iba 3:10).

Atisi A. Tobiah

Ekirika

Ekirika ìmeeñ ere ita!
Nria ile mè ija ìchat ita.
Udøñ muñ geelek ìrak,
Otuuk ere ñchat ñchat,
Otuuk inu ñkwañañ ñkwañañ.

Ekirika ìmeeñ ere ita!
Unçon ìtama igwook
Mbubet mè boñ inu me ukwook,
Anam oron mè iriñ me ukpook,
Ebilene mêkwu me utøök.

Ekirika ìmeeñ ere ita!
Okwut ìken kubòk igo,
Uti ìbak efit ajakajak go,
Mfut ìto ichit ere gboi,
Unye kañ mìgo.

Ekirika ìmeeñ ere ita!
Egwe kañ, suñ suñ -
Ura kañ, mmemem mmemem –
Efet kañ, ofiik ofiik,
Inwañ mêjop ọkwa.

Ekirika ìmeeñ ere ita!
Usak mè uja igbaañ ikwak,
Out ebibaañ, mbak mbak
Akpa ebirieeñ, mfa mfa –
Ukot nsabon, ikpòk ikpòk.

Ekirika ìmeeñ ere ita!

Abaañ ìchit ere,

Okwaan ìlo ene,

Unøn kpèwulu ibene,

Abalara me ibot ene.

F. Jeremiah

Ama ebi akwoq̄ek eweek uboq̄n̄

Sakpii! Yø!

Me mgbø ge, ama ebi akwoq̄ok eweek ikakaan̄ uboq̄n̄. M̄isulu okpot met out ewelegwe igwen ntitiin̄ ama kubøk ekirø. Ebi akwoq̄ok me ilaak, okpot otataan̄ me ere-ama: "tukuruku tukuruku ruku, ruku ruku tukuruku, tukuruku. Ebirieen̄, ebibaañ, nsabon, ña me ere-ama."

Me mgbø ema etitiin-be, ema eneniweek ogwu ema m̄egobo-be isa iro uboq̄n̄ kibañ. Me mgbø ema kpekøt ikaañ ogwu ama kibañ, ogwu mokøt-be ire okaañ-ama, akwoq̄ok ge onenitumu ibe ke m̄onwøn ibe ema esa ofifi anam ero ogwu uboq̄n̄ ama kibañ. Otutuuk ebi ama akwoq̄ok echechieek mè ibele ejit, mè inigobo nga-njija isa iro uboq̄n̄ kibañ. M̄irie ijøk enenen, irie inorie, mè inwo miiñ, mè ifit ifit ubelejít aya uboq̄n̄ ema ero-be.

Me mgbø ogwu uboq̄n̄ nga-njija onikup ikup ikup ikup, kpunu inorie iborie isa inye lek ikup me inypoñ udu uboq̄n̄ kañ, itataan̄ ukpo ibe ke ømø kpôkøt irañ øfioq̄n̄ ikikpø ama, ke ømø m̄osibi emen ibat isi iweek owot kañ. Ogwu uboq̄n̄ ïsibi isi urie me emen ibat, mè iwuuk ibe ke ømø ïrè ogwu uboq̄n̄ ama. Sabum ènemuñ ogwu uboq̄n̄, ïre mgbø ge me nde.

Owuwa mgbø kpekimuñ lek kañ, mè iro uyorolek ama. Ebi ama enanaañ ejit mè iyaka ikpøk igwen ntitiin̄ ama. Me ere-ama ya, akwoq̄ok ge onanaña ikeke mè itiki ama, "Ama tiki yø! Ama tiki yø! Tiki yø!" Akwoq̄ok ya onenibe ke ema kpeweek uboq̄n̄ ogwu kpebekimuñ chieeñ mgbø geelek eweek-be, kubøk ogwu uboq̄n̄ kibañ okiro.

Eya orø ke ema m̄ijit ogwu uboq̄n̄ nga-njija. Ama ïrè ikare ikeya? Otutuuk akwoq̄ok etitiki igwook ibe, "Kroø kroø, kroø kroø, kroø kroø, ikeya, ikeya, ikeya." Ema enenigobo ofifi uboq̄n̄. Me mgbø keyi, aya ogwu uboq̄n̄ yi iyaka inire mgbidim uti. Ema otutuuk esisi itaba ogwu uboq̄n̄ kibañ me oron isisbi inito me muñ. Itataan̄ me kuñ, "Ke dawai", muñ onyanyan ifo inyoñ. Ama ebi akwoq̄ok ererie ijøk omimin enenen igak eyi mgbø adasi ema ero-be uboq̄n̄.

Ogwu uboq̄n̄ mgbidim uti okpøkpo ibia ikeya me isi muñ, kpunu iyaka lek, kpunu out itumu usem, kpunu ukot ije ije. Kpunu uyorolek ama geege eyi ogwu uboq̄n̄ okötbe iro inyi ama. Nsabon akwoq̄ok esasa ogwu uboq̄n̄ kibañ iro inu ochak. M̄inene inyoñ ogwu uboq̄n̄, mè ikitaan̄ ukpo, "Kroø kroø! Kroø kroø, kroø

kroq!" mè isòòk anaañ, mè ine ifin igwook ọmọ me lek. Ogwu uboqñ ìkafiaka lek. Eya orø ama ejijit ogwu uboqñ mgbidim uti, mè iyaka ikpok igwen ntitiñ ama, mè iweek ofifi uboqñ.

Akwóòk ge onanaña ikeke, mè itiki ama isaña, mè ibe ke ama ekiweek uboqñ òjajaañ, mè ikifet lek, mè ikiriøqñ ineñe inu ama isuñ, ke Aba ore ogwu ogbegbe. Otutuuk ama echechieek, mè irie ijòk, irie ijòk, irie ijòk, ibe ke ema mìra igobo itat. Ogwu uboqñ Aba îkup egwe ge isaña, òso egwe iba ibebe ke ọmọ kpôköt irañ ọfioqñ ikikpø ama. Me oyet-ifit-ama urañ ọfioqñ îtet ogwu uboqñ enenen, eya orø itetet akwook ge me itòp ebek ifo inyøn mè imen. Otutuuk akwoòk elilibi ifo uduñ. Me mgbo eyaka-be inu, itetet ofifi mè itòp ebek ifo inyøn mè imen. Uga ito otataañ me ama ebi akwoòk, "Ama ìchep-oo, ama ìchep-oo, ama ìchep-oo! Kròq kròq, kròq kròq!" Akwoòk ge oneniköt me ọkwa-ito me ere-ama ibe, "Mônwon ire ejí kpekaañ uboqñ." Ogwu uboqñ otetet akwoòk òköt okwa ya itaka. Ito okekidimi me ama ebi akwoòk eririeeñ mè ikarek. Ebi nsabon mè ebi ugane akwoòk elilibi isi iweek ere ema mêlet-be. Kpunu asabon muñ eyi ebi akwoòk kpeniñ iweek ere nlet.

Ama ìyaak, ogwu uboqñ Aba owuwulu ifo mè ikitaañ, "Ùwàab, ùwàab, ùwàab!"

Eya orø mgbo geelek Aba omuñ-be akwoòk ikakitele.

Sakpii! Yø!

Uròk key ikijeeñ ejí ibe ke ogwu uwu oriøqñ uyorolek uwu.

Sakpii! Yø!

G.T. Okaene

Eriembuuk melek Ananjin

Îkaañ mgbo ge otutuuk anam ekaañbe ntitiñ. Otutuuk anam, echi ekijeje melek echi ekiuwuwulu mînu me ntitiñ yi. Anam echi ilile mèlek echi asabon mîgôqok inu si. Oyet ïjot gbodooi, mè ikup hiim.

Ntitiiñ ya ije ifo isi ire mgbo miiñ osibibe. Ida oneniroñ ibe, ire ekene môche miiñ ya ikana inyi owuwa anam. Miiñ obebene ikita me emen iko. Ananjin otutumu inyi eriembuuk ibe igbala chieeñ inyi miiñ ire lek otutuuk anam. Eriembuuk ofofôqok ibe ke chieeñ me lek kañ, mè ikiche miiñ ya ifo isi. Me eriembuuk ikakpôbe chieeñ, miiñ otata itele ogbogbo anam. Ananjin, kubôk ogwu fuku-fuku ejit, obebene inyi uyot. Ananjin îtap ufialek me lek eriembuuk abayagee ire îbôbe ukpu, "Mmuuk! Mmuuk!" Ananjin obebe ke obe ke chieeñ me lek ibot kwuñ. Eya orø owu mônyi ejì chieeñ kwuñ me useeñ miiñ ejì ekanwôbe. Eya orø ananjin okigugôñ me chieeñ melek edim eriembuuk ikido miiñ.

S.F. Isotu

Mgbaañrọ

Usen ge ogwu òkikwókọ odudu onenigwen ebi bọn ititiiñ mije ikan ire mgbo ibotele eböt. Inenimọnọ efit odudu ge ito me etete kibañ mè ibe ogwu adasi imọnọ mè ifaña. Ogwu adasi ìsa igak, ikaköt ifaña. Inenisa inyi ogwu òso iba, ogaga si ìsa igak. Ikeya si ke ogwu òso ita osa igak, ikaköt ifaña. Ìnaña kibañ kpenu ogwu òkoköt ifaña efit odudu ya.

Inenibokọ efit odudu ya mè itaba ukut ge-ge isa inyi Ìnaña kibañ. Mgbo yaage otutuuk kibañ efafaña isaña.

Idodo ema ibe, irè keke orọ ibe ema ekaköt ifaña odudu eyi egbaañ-be ibop ye? Ema kpeköt ibokọ otu.

Me mgbo ema kpeköt ibokọ otu, inenikpa inyi ema ibe ke ire mije egbaañ-be ibop orọ. Eya orọ, ire eböt egbaañ lek kibañ ibop me kpenu ogwu òboköt ifaña eböt me mgbo ọmọ mônañabe. Inenibe ema ekache lek kibañ mgbo geege me usen ugwem eböt.

Obolo! Emi gwuñ enyi emanbe mè ibon okisa usem keyi iyaka itap me ubok gwuñ aya, ugane, ibaañ, irieenñ, òre gwuñ owot Obolo. Nkibe, enyi ere ge ke ikakaañ ogwu oboköt enyi ifaña. Ofifi, ire owu okirọ inu, òkpoköt irọ ojelek inu owuwa ene eberọ. Ukut odudu ge gaalek kpoköt itana ijöñ: ikire efit odudu egbaañ-be ibop okitana ijöñ.

Ogwu òtumu ikọ Awaji

Young J. Orọ-otele

Ikọ Ebi Ìriọqòn Inu

81. Kpunu inu esabe itim akọn eyi eje ìkakisibi.
82. Mgbom òbonwọn ìkakire me ikpañ-lek.
83. Eje ìkakitele ukwuuk.

85. Ogwu òma ene oje igba uwu ene.
86. Ifuk-ibot ìkakiso ene.
87. Ene ìkakirioqòn inu òborò me uduñ kañ.
88. Ogwu òmuñ ene me oniiñ ìkarioqòn inu ene orebe.
89. Ulibi chieeñ ìkare ibot otuban.
90. Otibi-uti ìbe ke ikọ otu ìre inu mbuban.

91. Inu iròrò ìkiyot me ibebene, mè ifet me òta.
92. Ire ochak ogwu ugane, ìrè owu kpokan?
93. Ogwu ochak ogwu ekpuk, ìchak Awaji.
94. Ire ufialek inu me unye me unye, ekigòòk si me unye me unye.
95. Unye-ibot ìkakisa ata inu ìnu.
96. Ogwu una-efuuk ìre ogwu ubògori.
97. Ubògori ìre nnañ.
98. Ananjin ìkakilibi ibot erie.
99. Ubòk agañ ulom igwòk agañ ujìt, agañ ujìt ikigwòk si agañ ulom.
100. Kpekiòòk me lek alòm ibo mè ifiñ ibo.

101. Inu ebot omuñbe, mè ikpø chieeñ ilø ke ibo omuñ mè igbin.

Uche E. Aaron

(mèlek nsabon irieeñ

Ibot Ama Jaaba)

Ifit Nsabon: Uleek

Ebi Obolo ìgòòk emi ikpó-nu ifit keyi ekigwen ***ULEEK***. Nsabon Obolo ekimalek ifit ifit keyi isire mgbò udun. Isire agañ ikakwuñ, nsabon menenisibi inu me oyet ifit. Ene ge me lek kibañ mònénikitañ "Uleek-o", ebibilò mekekichieek "oo!" Inu ebekinò ire, "***Uleek-o, Oo! Uleek-o, Oo! Uleek-o, Oo! Ogwu iköt iweek imuñ-o!***" Ema esichieek isaña, ema melilibi isi ilet. Ogwu okibòñ "Uleek" ya mònénisi iweek ebilo cha. Ene ya isiköt itet ene ge me lek ebi ililibi isi ilet cha, ogwu etetbe ya mònénikibòñ "Uleek" ya, mè iniyaka isikiweek ofifi ene môtetbe. Ubòk geelek ifit yi okitop, îkaañ si ijo me emen. Îrebe ifit ekifit me udun nsabòk mèköt isak unan me lek kibañ. Usini nsabon ekekikweeñ ugwem barabat inaña me lek ifit yi. Usii nsabon si ekilet me ere okup uyot uyot mije kpeweek ibe etet ema. Me ekariøõnge, mèköt ifiat inu ofifi ene okaañbe mè eya osibi ikò. Eya orò ìkanwòn ibe nsabon ekefit ifit yi. Ire, ìnwòn ibe ejì eriøõn ifit yi. Ere, ire nsabon ebefifit ifit yi ema mègwuuñ chieeñ ire ijòñ inyi ema ekaben unan geege.

F.S. Urang

Ñsuñsu PICTURES

Me ida Obolo òso iba, ejì mîfuk inu ògbaalek ifit ekigwen Alook. Me